

Vækstiværksættere

med teknisk og naturvidenskabelig baggrund

Januar 2017

Sammenfatning

Vækstiværksættere er en vigtig del af en effektiv markedsøkonomi. De udfordrer eksisterende virksomheder med nye produkter og mere effektive processer. Og de skaber nye arbejdspladser som erstatning for de stillinger, der ikke er rentable at opretholde. Alt i alt er iværksætterne vigtige, for at et samfund kan opnå produktivitetsvækst og højere velstand. Rammerne for iværksættere i Danmark er kåret som de bedste i Europa, jf. Global Entrepreneurship Index 2016. Ikke desto mindre fylder iværksætterne ikke meget i den danske økonomi, og vi har en udfordring med at få iværksætterne¹ til at vokse.

Denne analyse se nærmere på iværksætterne med teknisk og naturvidenskabelig baggrund, som har mindst en ansat, og hvor virksomheden er højest syv år gammel. Vi har desuden indsnævret analysen branchemæssigt, så rådgivende ingeniørvirksomhed og virksomheder inden for Ledelse, konsulentarbejde og undervisning ikke indgår.

Af de resterende teknologiiværksættere er 55 pct. placeret i Region Hovedstaden, og halvdelen kommer fra branchen 'It, tele og teknologi'.

På trods af at 60 pct. af teknologiiværksætterne kun har 1-3 ansatte (og 92 pct. har max 10 ansatte), så er de meget globalt orienterede. Hele syv ud af ti henter en del af omsætningen i udlandet, og over halvdelen har aktiviteter i udlandet.

Flest teknologiiværksættere angiver manglende kapital som en udfordring for virksomhedens udvikling. Det er ikke overraskende. Kapital er i praksis det samme som adgang til ressourcer, som man kan bruge til fx udvikling af produkter, marketing eller andre gode formål, der hjælper til at udvikle virksomheden. Over halvdelen angiver imidlertid 'Problemer med at finde de rigtige medarbejdere' som en udfordring for udviklingen. Det gælder især virksomheder med medarbejdervækst. Syv ud af ti med mindst tre nyansættelser i 2015 har fx oplevet dette. Udfordringen understreges af, at 46 pct. ser 'rekruttering af nøglemedarbejdere' for at være en særlig vigtig aktivitet i forhold til at sikre virksomhedens udvikling i de kommende år. Dette er kun overgået af 'innovation og udvikling af nye produkter/tydelser', hvilket er et naturligt fokus for relativt nystartede virksomheder.

Godt halvdelen (56 pct.) angiver, at de har brugt ét eller flere tilbud fra det offentlige erhvervsfremmesystem. Det tyder på, at en stor andel af teknologiiværksætterne finder erhvervsfremmesystemet relevant. Omvendt kan man anføre, at 44 pct. ikke har fundet anledning til at gøre brug af erhvervsfremme, selv om der er flere gratis tilbud, og der er mulighed for at få støtte. Kun en mindre gruppe angiver egne eller andres dårlige erfaringer med erhvervsfremmesystemet som årsag til ikke at benytte tilbuddene, mens manglende ressourcer (fra iværksætteren), manglende behov og manglende kendskab fremhæves af flest.

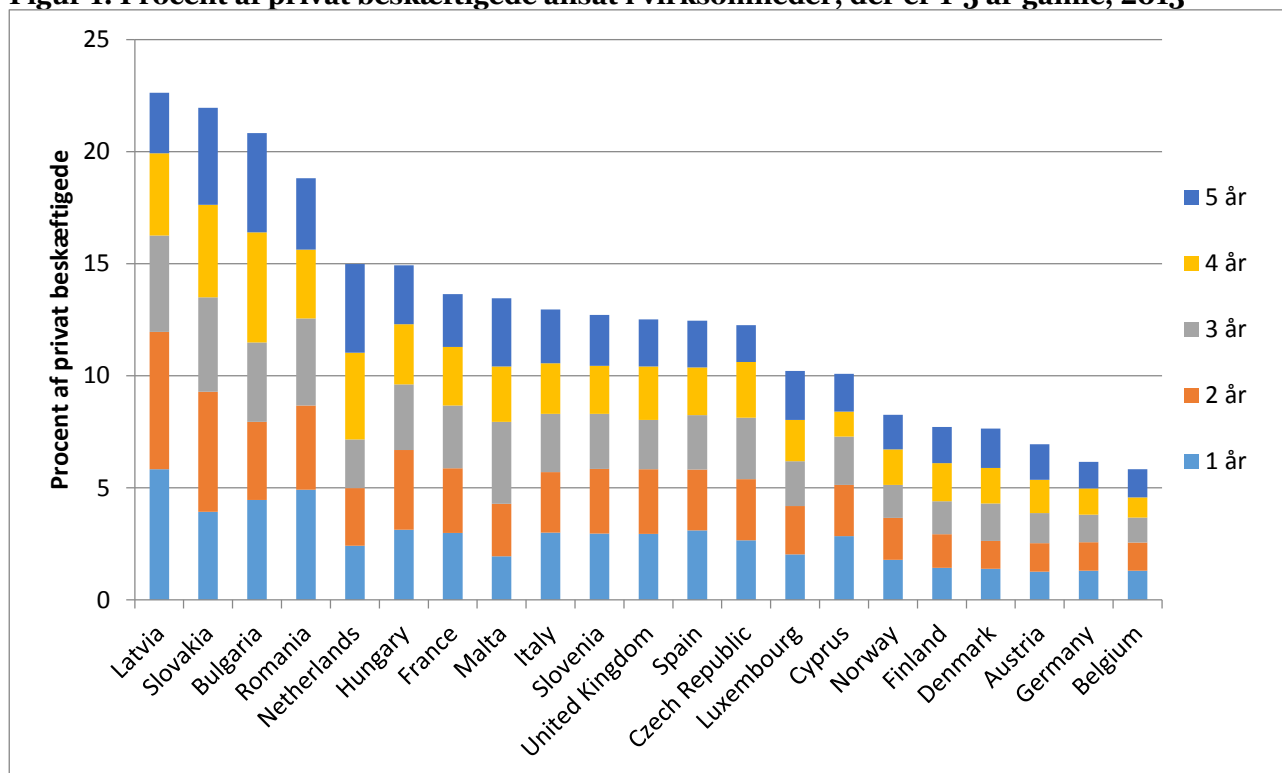
¹ En iværksætter er en person, der opstarter ny virksomhed. Iværksættere kaldes også for entreprenører. Der er ikke krav om, at en iværksætter kun er en virksomhed med en levetid op til det første år.

Danmark mangler vækstiværksættere

Danmark klarer sig typisk hæderligt, når der kigges på det samlede iværksætterområde. Eksempelvis er Danmark, i The Global Entrepreneurship Index 2016, kåret som det bedste land i Europa og nummer 4 i verden.

Alligevel fylder iværksætterne ikke meget, når man ser på den samlede økonomi. Virksomheder, der er 1-5 år gamle, stod for 7,6 pct. af den private beskæftigelse i Danmark i 2013, hvilket er omkring halvdelen af niveauet i Holland. Det sender Danmark i bunden af europæiske lande, jf. figur 1.

Figur 1: Procent af privat beskæftigede ansat i virksomheder, der er 1-5 år gamle, 2013

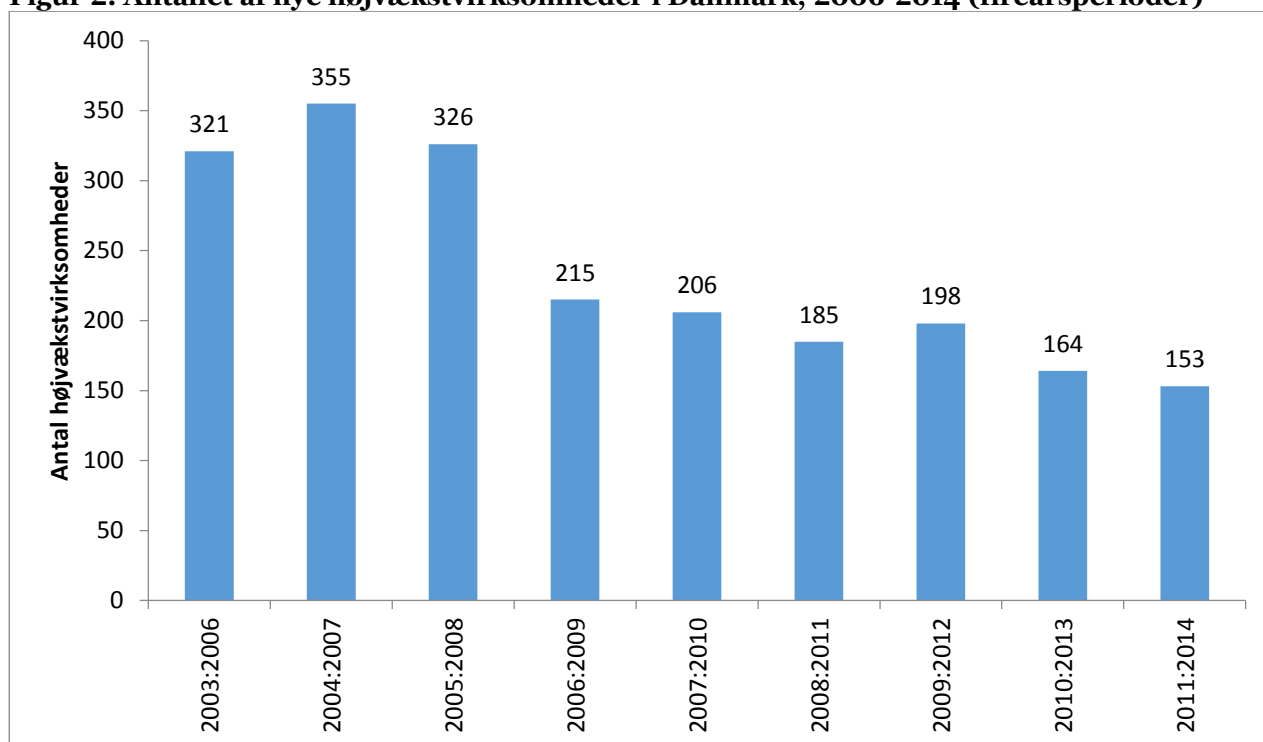

Kilde: EUROSTAT

Den relativt lave iværksætterbeskæftigelse kan skyldes et lavt antal opstart, en lav overlevelsrate og en lav vækst blandt de overlevende. Overordnet set kan man konstatere, at danskerne ikke etablerer ret mange virksomheder sammenlignet med andre europæiske lande, og at omkring tre ud af fem dør i løbet af de første fem år. Det er derfor vigtigt, at en stor del af de resterende vokser og bliver til vækstiværksættere.

Antallet af vækstiværksættere i Danmark er imidlertid ikke højt, og der kan ikke spores forbedringer. Tendensen er tværtimod faldende med kun 153 højvækstvirksomheder i 2014, jf. figur 2.

Figur 2: Antallet af nye højvækstvirksomheder i Danmark, 2006-2014 (fireårsperioder)

Anm.: Højvækstvirksomheder er virksomheder, der har haft en gennemsnitlig årlig vækst på mindst 20 pct. over en treårig periode, og som havde fem eller flere ansatte i starten af vækstperioden. Opgørelsen af nye højvækstvirksomheder i perioden 2011-2014 tager udgangspunkt i populationen af alle virksomheder, der var reelt nye i 2009 og 2010, og havde fem eller flere ansatte i 2011. Indikatoren for vækst er antal fuldtidsansatte.

Kilde: Danmarks Statistik

Det er problematisk, fordi virksomheders livscyklus bliver stadig kortere. De store virksomheder er typisk på toppen i kortere tid end tidligere. Det er derfor nødvendigt med et nyt vækstlag af små virksomheder, som skaber jobs og indkomst til danskerne.

Fokus på iværksættere med vækstpotentiale: Teknologiiværksættere

Halvdelen af teknologiiværksætterne i denne undersøgelse er fra It, tele og elektronik-branchen, jf. tabel 1. Dette understreger, hvor vigtig it-området er i startup-miljøet.

Tabel 1: Fordeling på branche

	Antal	Procent
Byggeri og anlæg	4	4,6
Energi, forsyning, klima, miljø	6	6,9
Transport, infrastruktur	1	1,1
Industri, produktion	13	14,9
IT, Tele og Elektroteknik	44	50,6
Bioteknologi, medicin, sundhed	1	1,1
Handel, forretnings- og finansvirksomhed	4	4,6
Andet	14	16,1
Total	87	100

Anm.: Respondenter, der har svaret enten Rådgivende ingeniørvirksomhed eller Ledelse, konsulentarbejde eller undervisning indgår ikke i analysen. Syv af de 94 respondenter i undersøgelsen har ikke angivet branche.

Omkring 15 pct. af iværksætterne er inden for industri. Det viser, at selvom industriens andel af økonomien generelt har været faldende i flere årtier, så opstår der stadig nye industrivirksomheder på områder, hvor entreprenante borgere ser en forretningsmulighed.

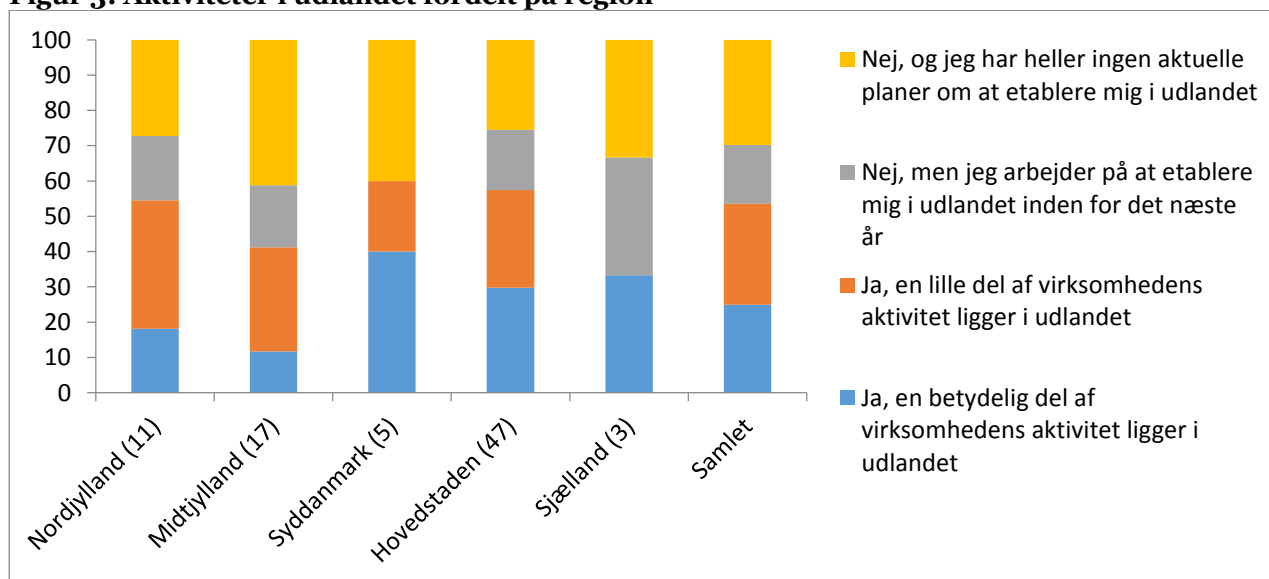
Over halvdelen af virksomhederne i undersøgelsen ligger i Region Hovedstaden. Godt hver femte er fra Region Midtjylland og over hver tiende er fra Region Nordjylland. Der er derimod ikke mange respondenter fra Region Syddanmark og Region Sjælland, jf. tabel 2.

Tabel 2: Fordeling på region

	Antal	Procent
Nordjylland	11	11,7
Midtjylland	20	21,3
Syddanmark	7	7,4
Hovedstaden	52	55,3
Sjælland	4	4,3
Total	94	100

Over halvdelen af iværksætterne har allerede aktiviteter i udlandet. Hvis man medtager virksomheder, der arbejder på at etablere sig i udlandet inden for det næste år, så kommer vi helt op på syv ud af ti iværksættere, jf. figur 3.

Figur 3: Aktiviteter i udlandet fordelt på region

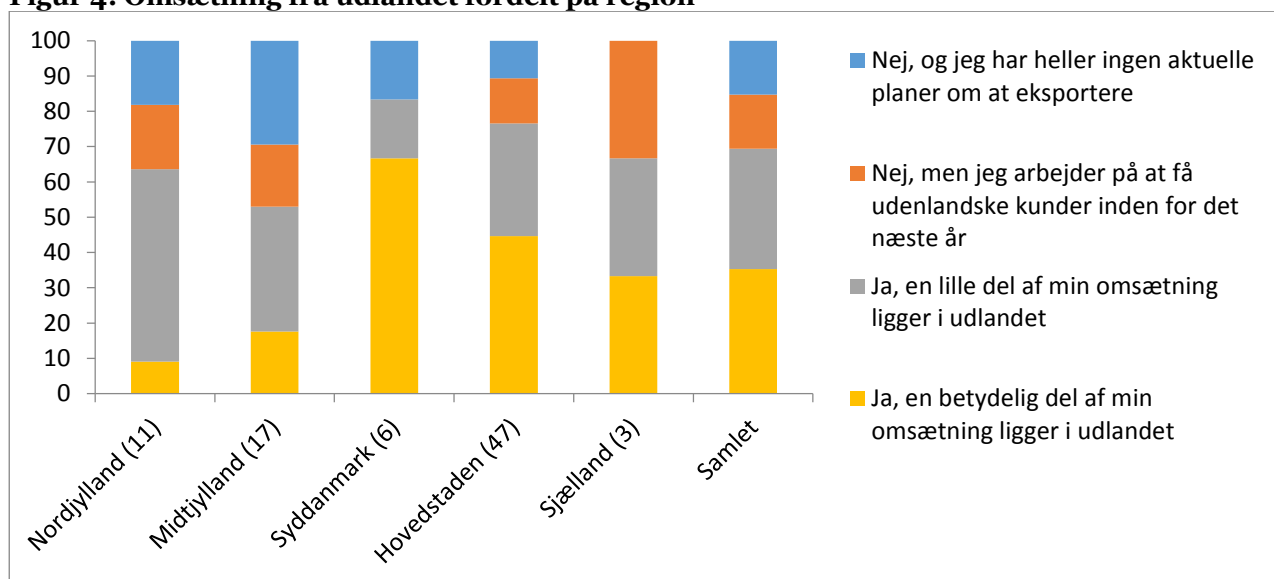
Anm.: Tallene i parentes angiver antallet af respondenter fra regionerne, der har svaret på spørgsmålet.

Kilde: Survey blandt teknologiiværksættere.

Ikke mindst iværksætterne i Region Hovedstaden er med til at trække internationaliseringen op. Det skyldes både iværksætterne i Region Hovedstaden ligger højt på aktiviteter i udlandet, men også fordi en stor del af iværksætterne i undersøgelsen kommer fra Region Hovedstaden. Region Syddanmarks iværksættere er generelt set også aktive i udlandet, mens Region Midtjyllands iværksættere har et mere moderat aktivitetsniveau i udlandet.

Også når man ser på kundeorienteringen viser der sig et billede af, at teknologiiværksætterne typisk kan karakteriseres som 'Born Global'. Syv ud af ti henter allerede en del af omsætningen i udlandet, og for 35 pct. af iværksætterne er der tale om en betydelig del af omsætningen, jf. figur 4.

Figur 4: Omsætning fra udlandet fordelt på region

Anm.: Tallene i parentes angiver antallet af respondenter fra regionerne, der har svaret på spørgsmålet.

Kilde: Survey blandt teknologiiværksættere.

Igen viser det sig, at iværksætterne fra Syddanmark og Hovedstaden er mere orienterede mod udlandet end de øvrige regioner. I Midtjylland og Nordjylland er kunderne i mindre grad placeret i udlandet, om end det stadig er over halvdelen af teknologiiværksætterne, der henter en del af omsætningen fra udenlandske kunder.

Den høje grad af internationalisering synes umiddelbart imponerende, når man tager størrelsen af teknologiiværksætterne i betragtning. Der er nemlig en stor overvægt af små virksomheder med 1-3 ansatte. De udgør seks ud af ti virksomheder i undersøgelsen. Virksomheder med 4-10 fuldtidsansatte udgør yderligere godt 30 pct. Det er derfor under hver tiende virksomhed, der har over 10 ansatte, jf. tabel 3.

Tabel 3: Fordeling på antal fuldtidsansatte (ud over respondenter)

	Antal	procent
1-3 ansatte	57	61
4-10 ansatte	29	31
11-50 ansatte	7	7
51 ansatte eller derover	1	1
Total	94	100

På vej fra startup til scaleup

En tredjedel af virksomhederne i undersøgelsen har enten oplevet negativ eller ingen vækst i omsætningen fra 2014 til 2015. Der er imidlertid også over 16 pct., der rapporterer en vækst på over 50 pct., og hele 43 pct. har haft en vækst på over 20 pct. på blot ét år, jf. tabel 4.

Tabel 4: Fordeling på udvikling i omsætning fra 2014 til 2015

	Antal	Procent
Negativ omsætning	11	16,4
0 pct.	12	17,9
1-10 pct.	5	7,5
11-20 pct.	10	14,9
21-30 pct.	8	11,9
31-40 pct.	4	6,0
41-50 pct.	6	9,0
over 50 pct.	11	16,4
Total	67	100

Anm.: 27 af de 94 respondenter har enten ikke svaret på spørgsmålet eller har angivet den absolutte stigning i omsætning, selv om der blev spurgt til procentstigningen.

Når man tolker væksttallene fra tabel 4, skal man være opmærksom på, at nogle virksomheder kan have oplevet en kraftig omsætningsvækst på en billig baggrund. Hvis en virksomhed har et lavt udgangspunkt i 2014 (fx fordi man har lanceret sit første produkt i december 2014), så vil det være nemt at skabe en stor procentvis stigning fra 2014 til 2015. Derfor kan en procentvis udvikling i omsætningen være et problematisk mål for virksomhedernes udvikling fra ét år til det næste.

Dette er givetvis en af årsagerne til, at vi ikke finder en en-til-en sammenhæng mellem vækst i omsætning og vækst i antal ansatte. Der er en tendens til, at virksomheder med højere vækst i antal ansatte i 2015 også har haft en højere procentuel omsætningsvækst, men nogle af iværksættere falder uden for dette billede. Og der er fx to ud af ti iværksættere med en tre eller flere nye ansatte, som angiver en negativ omsætningsvækst fra 2014 til 2015, jf. tabel 5.

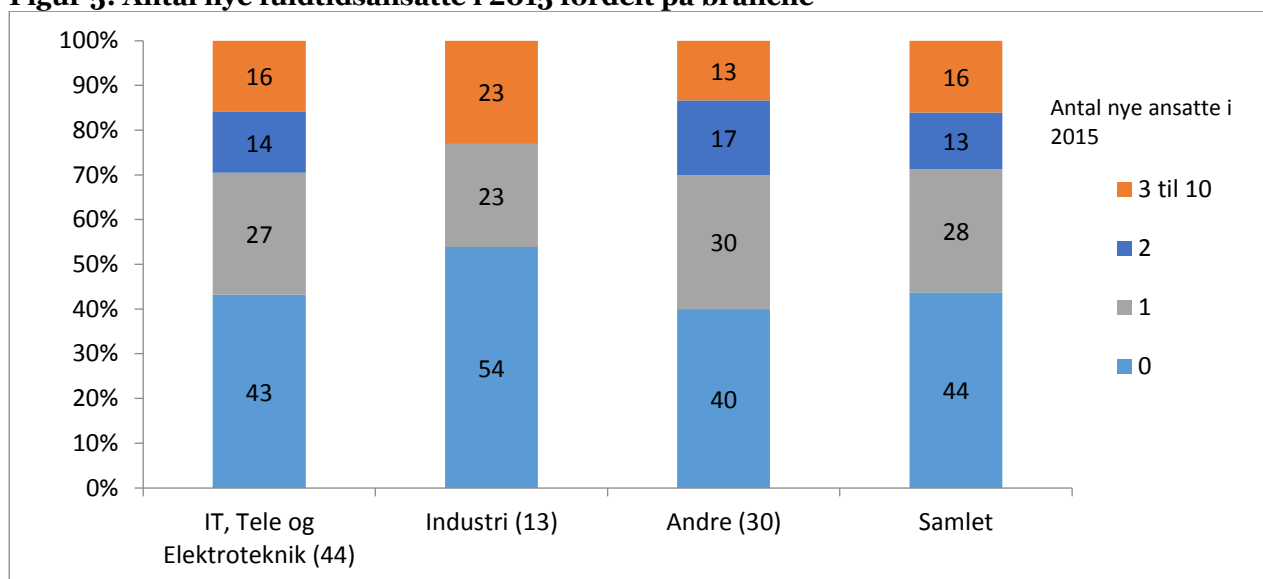
Tabel 5: Vækst i antal ansatte i 2015 fordelt på omsætningsvækst (i pct.) fra 2014 til 2015

Nye ansatte	Negativ	0	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	over 50	Total
0	18%	29%	18%	18%	11%	4%	0%	4%	100%
1	10%	20%	0%	10%	20%	5%	15%	20%	100%
2	13%	0%	0%	13%	13%	0%	25%	38%	100%
3 til 10	20%	0%	0%	20%	0%	20%	10%	30%	100%

Som ovenstående tabeller viser, så synes der dog at være en stor forskel på teknologiiværksætternes udvikling. Dette viser sig også på udviklingen i antal nye ansatte i 2015, hvor ca. 44 pct. ikke har ansat nye i 2015, mens 16 pct. af iværksætterne har ansat 3 eller flere på fuld tid i samme år. Spørgsmålet er om der er nogle systematiske kendetegn for virksomheder, der oplever vækst.

Der er tilsyneladende ikke noget klart mønster i hvilke brancher, iværksætterne vokser mest i, når vi ser på antallet af nye ansatte i 2015. Vi finder fx, at den største andel af virksomheder uden medarbejdervækst er inden for industri, men samtidig har denne branche den højeste andel, der har ansat tre eller flere i 2015, jf. figur 5.

Figur 5: Antal nye fuldtidsansatte i 2015 fordelt på branche

Anm.: Tallene i parentes angiver antallet af respondenter.
Kilde: Survey blandt teknologiiværksættere.

Der er dog en lille overrepræsentation af iværksættere inden for industri, som har en kraftigere vækst. Dette billede går igen i forhold til omsætningsvækst, hvor næsten to tredjedele af industriiværksætterne har haft en omsætningsvækst på over 20 pct. fra 2014 til 2015.

Et af de kendetegn, som potentielt kan påvirke virksomheders vækst, er, om virksomheden har en professionel bestyrelse. Der kan være en række årsager til, at en professionel bestyrelse kan virke vækstfremmende. Den kan potentielt løfte ambitionsniveauet og give nyt input til forretningsstrategien, fordi bestyrelsen kan bringe andre erfaringer og kompetencer ind i virksomheden. Et eksempel på dette kan være i form af at orientere salg eller aktiviteter mod udlandet. Og undersøgelsen viser faktisk, at en dobbelt så høj andel af iværksættere med en professionel bestyrelse (37 pct.) end uden en professionel bestyrelse (19 pct.) har en betydelig del af virksomhedens aktiviteter i udlandet. Det samme gør sig gældende, når man ser på salg til udlandet. Her har 57 pct. med en professionel bestyrelse angivet, at en betydelig del af omsætningen ligger i udlandet, men det kun gælder for 24 pct. af iværksætterne uden en professionel bestyrelse.

En professionel bestyrelse kan fx også sætte klare mål for ledelsen, som kan skærpe virksomhedens fokus. Derfor er det også en klassisk anbefaling til virksomheder, at de bør etablere en professionel bestyrelse.

Tabel 6 viser, at virksomheder i undersøgelsen med en professionel bestyrelse oftere har flere ansatte end virksomheder uden en professionel bestyrelse.

Tabel 6: Virksomheder med/uden professionel bestyrelse fordelt på antal ansatte

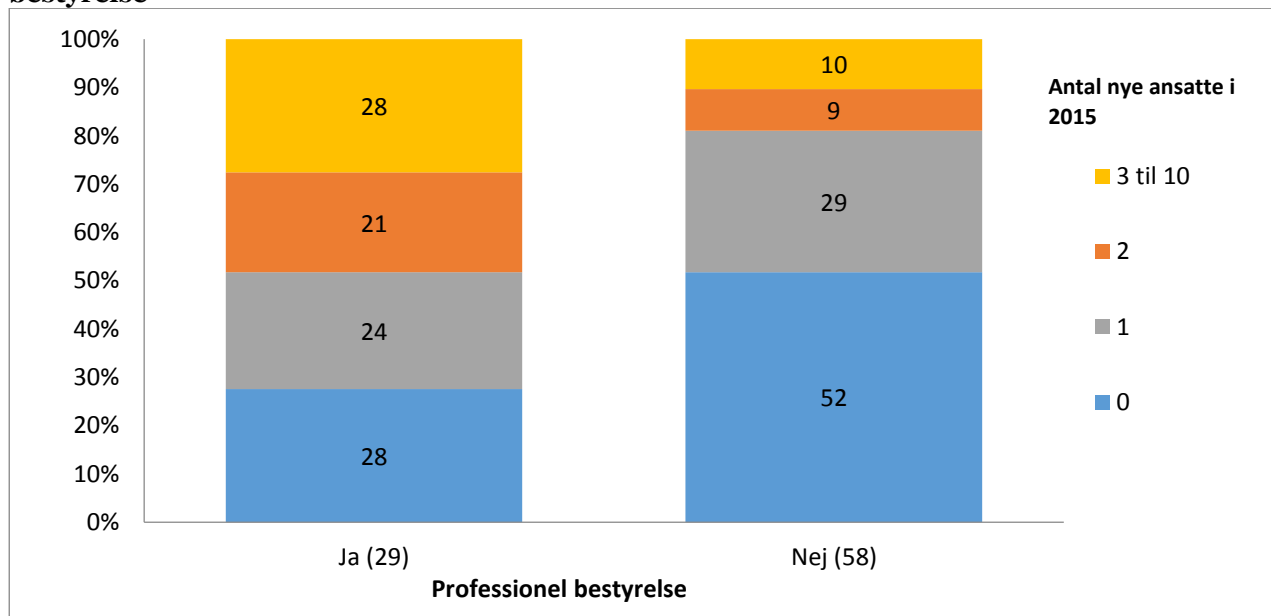
		1-3 ansatte	4-10 ansatte	11-50 ansatte	Over 50 ansatte	Total
Ja	Antal	14	11	4	1	30
	Procent	46,7	36,7	13,3	3,3	100
Nej	Antal	41	18	3	0	62
	Procent	66,1	29,0	4,8	0	100

Der kan være flere forklaringer på, at teknologiiværksættere med en bestyrelse ofte er større. En forklaring kan være, at professionelle bestyrelser påvirker virksomhedens vækst positivt. Der er indikationer i den retning.

Figur 6 viser, at iværksætterne i undersøgelsen med en professionel bestyrelse oftere har ansat flere medarbejdere end iværksættervirksomheder uden en bestyrelse.

Figur 6: Antal nye fuldtidsansatte i 2015 fordelt på om virksomheden har en professionel bestyrelse

Anm.: Der er 29 respondenter, der har angivet at de har en professionel bestyrelse, mens 58 ikke har en sådan bestyrelse.
Kilde: Survey blandt teknologiiværksættere.

Figur 6 indikerer, at det er vækstfremmende at have en professionel bestyrelse. Det skal dog nævnes, at argumentet også kan være omvendt. Man kan fx forestille sig, at iværksættere med de største vækstambitioner også er mere tilbøjelige til at etablere en professionel bestyrelse. Dette kan fx være i forbindelse med en kapitaltilførsel, som skal hjælpe virksomheden med at indfri vækstambitionerne. Undersøgelsen viser også, at næsten to tredjedele af iværksætterne, der har ansat tre eller flere i løbet af 2015, har en betydelig del af virksomhedens aktiviteter i udlandet. Og 93 pct. af iværksættere med tre eller flere nyansættelser henter en lille eller betydelig del af omsætningen i udlandet. Det er derfor muligt, at det ikke er tilstedeværelsen af en professionel bestyrelse i sig selv, men derimod effekten på virksomhedens internationale orientering, der giver anledning til medarbejdervækst.

Desuden viser en opdeling af iværksætternes omsætningsvækst ikke tegn på, at professionelle bestyrelser øger omsætningen. Man skal derfor være påpasselig med at drage for hårde konklusioner på væksteffekten af professionelle bestyrelser.

Teknologiiværksætternes udfordringer

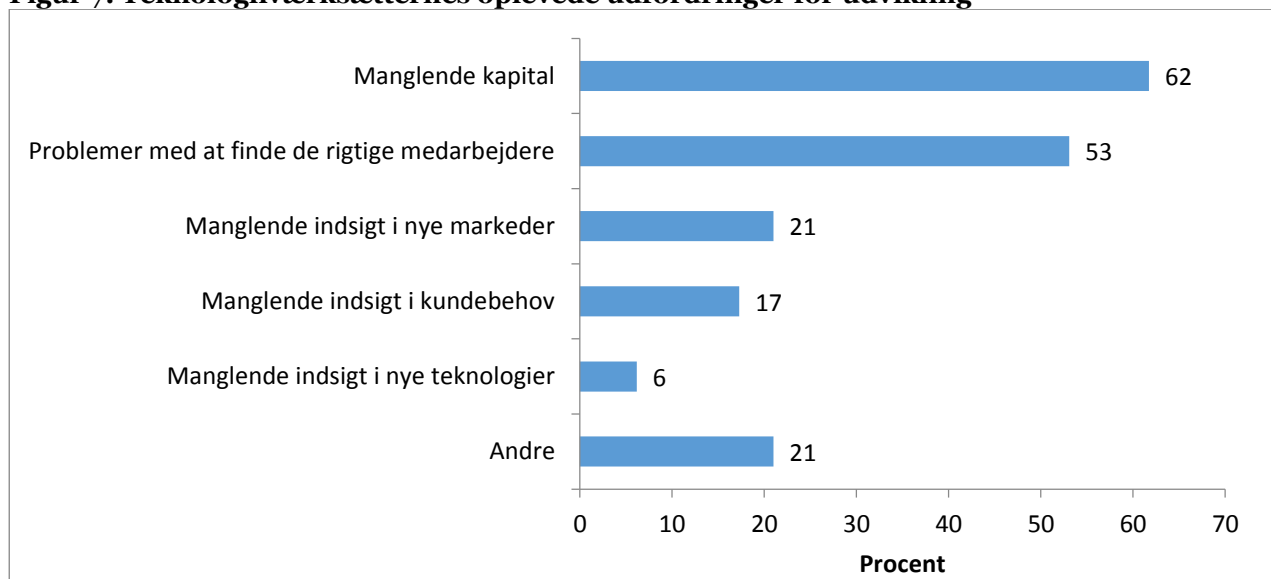
Teknologiiværksætterne i undersøgelsen oplever, at forskellige faktorer udgør en udfordring for udviklingen. Flest angiver, at manglende kapital er en udfordring. Dette er næppe overraskende. Kapital er i praksis det samme som adgang til ressourcer, som man kan bruge til fx udvikling af produkter, marketing eller andre gode formål, der hjælper til at udvikle virksomheden. Særligt virksomheder i branchen 'It, tele og elektronik' oplever udfordringer med manglende kapital, mens det færre inden for industrien angiver dette som en udfordring for væksten.

At manglende kapital kan være afgørende for en iværksætter, viser følgende citat glimrende:

"Vi var super tætte på at knække, inden vi fandt nogen som ville os"
- Teknologiiværksætter

Over halvdelen angiver 'Problemer med at finde de rigtige medarbejdere' som en udfordring for udviklingen. Det bliver dermed den faktor, som næst flest angiver som en udfordring, jf. figur 7.

Figur 7: Teknologiværksætternes oplevede udfordringer for udvikling

Anm.: Der er i alt 81 respondenter, der har svaret på spørgsmålet ” Hvilke af følgende faktorer har du oplevet som udfordringer for udvikling?”.

Kilde: Survey blandt teknologiværksættere.

Datamaterialet viser desuden, at virksomheder med vækst (i omsætning eller antal medarbejdere) oftere oplever udfordringer med at finde de rigtige medarbejdere. Det er eksempelvis syv ud af ti virksomheder med 3-10 nye fuldtidsansatte i 2015, der oplever dette som en udfordring for udviklingen. For virksomheder med 0-2 nye medarbejdere har kun fire ud af ti oplevet problemer med at finde de rigtige medarbejdere som en udfordring for udviklingen.

I interviews med teknologiværksættere bliver det også understreget, at det ikke kun er de tekniske kompetencer, der er vigtige for at virksomheden lykkes.

”Jeg tror, det er vigtigt med fokus på salg og ikke kun på produktet, hvilket typisk er det, ingeniører har fokus på”

- Teknologiværksætter

Udfordringen med manglende indsigt i nye markeder understreges også i interviews.

”Det, man lærer ret hurtigt, er, at nogle lande kan være fine at rejse i, men når det drejer sig om forretningskultur, er det meget anderledes”

- Teknologiværksætter

Et opfølgningsspørgsmål, på problemerne med at finde de rigtige medarbejdere, viser, at teknologiværksætterne især er udfordret af arbejdskraftudbuddet. En tredjedel af teknologiværksætterne angiver således udbuddet med relevant profil som en udfordring for virksomhedens udvikling, jf. tabel 7.

Tabel 7: Barrierer for at finde de rigtige medarbejdere

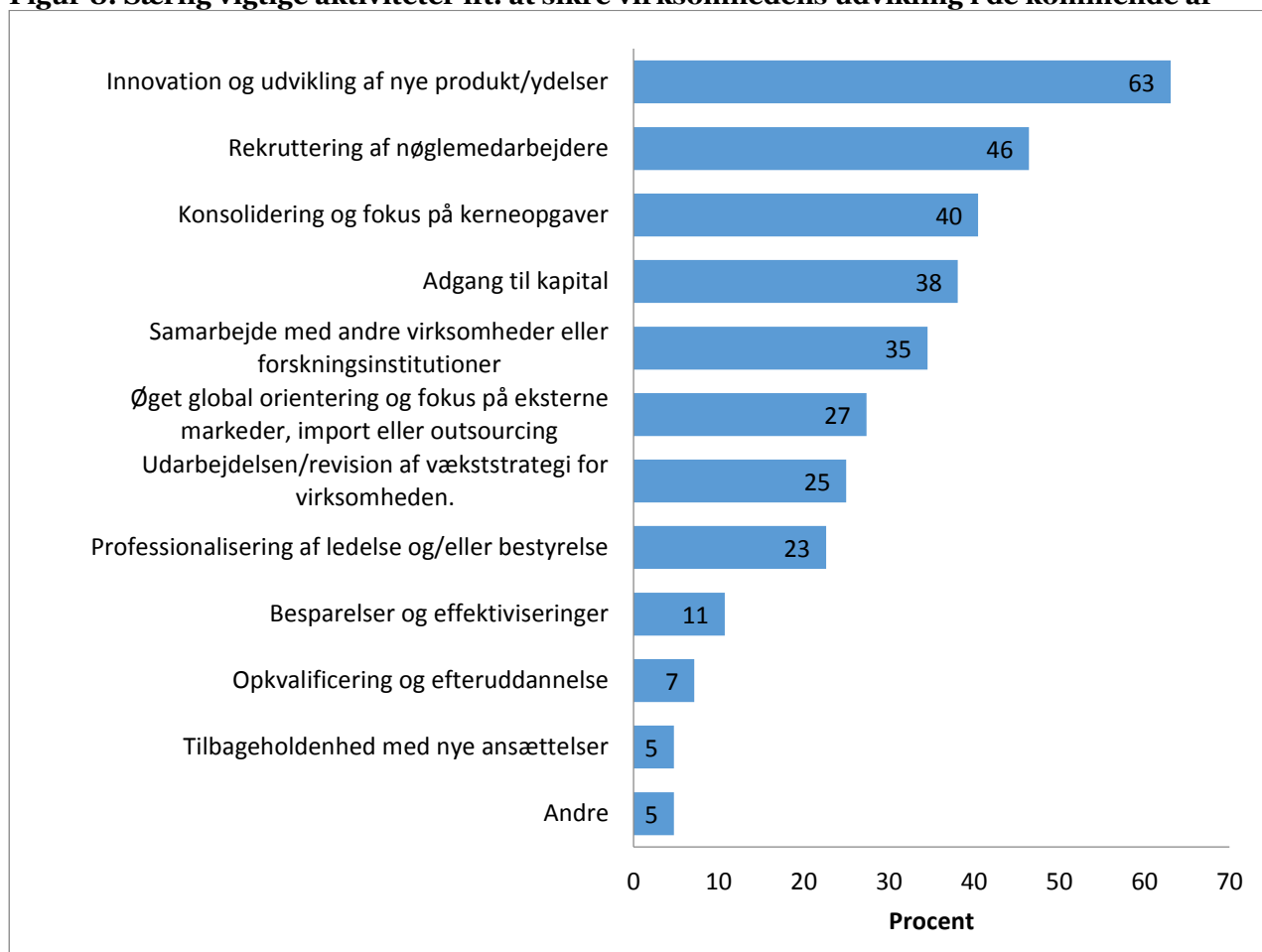
	Antal	Procent
Problemer med at finde de rigtige medarbejdere	43	53
Heraf		
- Udbuddet med relevant profil	26	32
- Rekrutteringsprocessen	12	15
- Andet	5	6
Total	81	100

Hver sjette angiver selve rekrutteringsprocessen som en barriere for udvikling af virksomheden. Især iværksættere inden for 'It, tele og elektronik' har oplevet rekrutteringsprocessen som en barriere for at finde de rigtige medarbejdere.

Hvis vi ser på teknologiiværksætternes udvikling i de kommende år, så tilkendegiver over seks af ti iværksættere, at innovation og udvikling af nye produkter er blandt de særligt vigtige aktiviteter. Det kommer næppe som en stor overraskelse, når man tager i betragtning, at virksomhederne er meget unge.

Mere overraskende er det måske, at rekruttering af nøglemedarbejdere (med 46 pct.) angives som den anden vigtigste aktivitet for udviklingen – foran fx at sikre adgang til kapital, jf. figur 8.

Figur 8: Særlig vigtige aktiviteter ift. at sikre virksomhedens udvikling i de kommende år

Anm.: Der er i alt 84 respondenter, der har svaret på spørgsmålet.

Kilde: Survey blandt teknologiiværksættere.

Dette underbygger konklusionen om, at teknologiiværksætterne har en udfordring med rekruttering af de rigtige kompetencer til virksomheden. En stor andel af respondenterne angiver at rekruttering er en udfordring og mange reagerer på denne udfordring ved at have fokus på aktiviteter der imødegår denne udfordring.

Figur 8 viser desuden, at mere end en tredjedel angiver samarbejde med andre virksomheder eller forskningsinstitutioner som en særlig vigtig aktivitet for at sikre virksomhedens udvikling i de kommende år. Dette understreger, hvor vigtigt det er for disse nye og relativt små virksomheder, at de kan trække på eksterne ressourcer i de tidlige udviklingsstadier.

Teknologiiværksætternes brug af erhvervsfremmesystemet

I dette afsnit ser vi på erhvervsfremmesystemet fra teknologiiværksætternes synspunkt.

Der har været et vedholdende politisk fokus på iværksætterområdet i årtier, og i forsøget på at tackle specifikke udfordringer er der blevet skabt en lang række offentlige initiativer med fokus på kombinationer af branche, virksomhedsstørrelse, geografi og en given udfordring som fx finansiering, kompetencer, viden, innovation eller eksport. Dette har skabt en ny udfordring: Komplexitet.

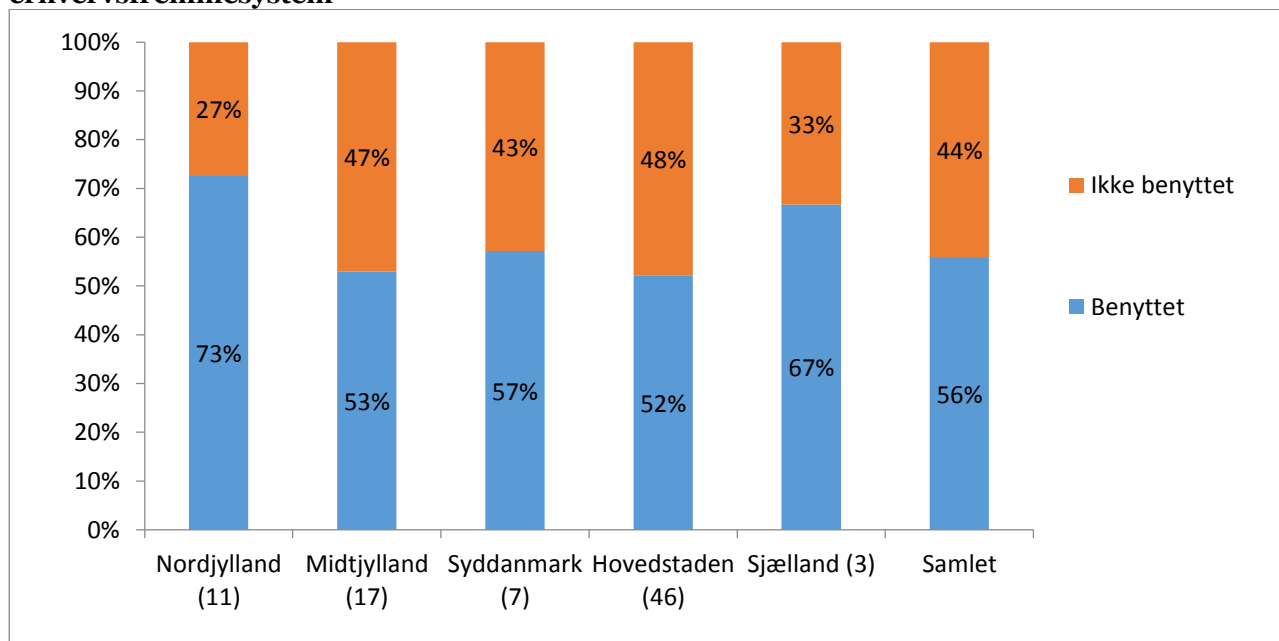
Udfordringen er kendt, og der findes allerede en hjemmeside, der er dedikeret til at skabe et overblik over støtteordningerne (startvaekst.virk.dk). Alligevel synes udfordringen at bestå.

"Det er svært at finde dem; altså de offentlige tilbud. Hvis man ikke ved at de er der. Samtidig er det svært at finde rundt i, hvad der er relevant – især i opstartsfasen. Her er det faktisk fuldstændigt umuligt"
- Teknologiiværksætter

Det er på den baggrund, at regeringen har bebudet en sanering og forenkling af erhvervsfremmesystemet.

Godt halvdelen (56 pct.) angiver, at de har brugt ét eller flere tilbud fra det offentlige erhvervsfremmesystem. Det tyder på, at en stor andel af teknologiiværksætterne finder erhvervsfremmesystemet relevant. Omvendt kan man anføre, at 44 pct. ikke har fundet anledning til at gøre brug af erhvervsfremme, selv om der er flere gratis tilbud, og der er mulighed for at få støtte, jf. figur 9.

Figur 9: Teknologiiværksætternes benyttelse af tilbud fra det offentlige erhvervsfremmesystem

Anm.: Der er i alt 84 respondenter, der har svaret på spørgsmålet. Antal respondenter i parentes.

Kilde: Survey blandt teknologiiværksættere.

I Region Nordjylland har den største andel benyttet sig af tilbud fra erhvervsfremmesystemet, men det er godt halvdelen i Region Midtjylland og Region Hovedstaden.

Der synes ikke være nogen forskel på de teknologiiværksættere, der har benyttet eller ikke benyttet erhvervsfremmetilbud ud fra, om de har aktiviteter i udlandet. Og der er kun en svag tendens til, at iværksættere, der har benyttet erhvervsfremme, i højere grad har kunder i udlandet. Det kan muligvis skyldes, at ønske om at eksportere har givet anledning til at benytte fx Eksportrådet.

Særligt væksthuse bliver brugt af teknologiiværksætterne. En tredjedel af respondenterne angiver at have brugt tilbud fra væksthuse, jf. tabel 8.

Tabel 8: Benyttelse af tilbud fra konkrete institutioner

	Antal	Procent
Væksthuse	28	33
Universiteter	13	15
Innovationsfonden	13	15
Kommunale erhvervskontorer	10	12
Vækstfonden	9	11
Markedsmodningsfonden	9	11
Innovationsmiljø	8	10
Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (TI, FORCE, DELTA m.m.)	8	10
Eksportrådet	7	8
Innovationsnetværk	6	7
Rådgivning om EU-Horizon 2020 forskningsprogram	5	6
Forskerparker	5	6
Andre	7	8
I alt respondenter	84	

Anm.: Respondenterne har kunnet afgive flere årsager, og derfor er det ikke meningsfyldt at summere over årsager.

Det er ikke muligt at spore en klar sammenhæng mellem benyttelse af tilbud i erhvervsfremmesystemet og iværksætternes vækst. Det gælder, uanset om man ser på vækst i form af antal nyansættelser eller i form af omsætningsvækst.

De 44 pct. af teknologiiværksætterne, der ikke har benyttet tilbud fra erhvervsfremmesystemet er blevet bedt om at angive en eller flere årsager hertil. Det viser sig, at 20 pct. af iværksætterne (svarende til 46 pct. af dem der ikke har benyttet systemet) har manglet ressourcer til det, hvilket understreger, at iværksætterne er pressede.

Der er 18 pct. af iværksætterne, der angiver, at det ikke har været nødvendigt at henvende sig.

"Jeg syntes, jeg havde de ting, jeg havde brug for"

- Teknologiiværksætter

En gruppe svarende til 13 pct. angiver manglende kendskab til tilbuddene som en årsag til, at man ikke har benyttet tilbuddene, jf. tabel 9.

Tabel 9: Årsag til ikke at have benyttet ét eller flere af tilbuddene i erhvervsfremmesystemet

	Antal	Procent af alle respondenter
Manglende ressourcer fx tid	17	20
Det har ikke været nødvendigt	15	18
Manglende kendskab til tilbuddene	11	13
Hørt om andres dårlige erfaringer om tilbuddene	6	7
Tidligere dårlig erfaring med offentlige tilbud	5	6
Andet	5	6
I alt respondenter	84	

Anm.: Respondenterne har kunnet afgive flere årsager, og derfor er det ikke meningsfyldt at summere over årsager.

Dette understreges af interview med en teknologiiværksætter.

"Det er svært at finde dem; altså de offentlige tilbud. Hvis man ikke ved, at de er der. Samtidig er det svært at finde rundt i, hvad der er relevant, især i opstartsfasen – her er det faktisk fuldstændig umuligt"

- Teknologiværksætter

En mindre gruppe på hhv. 7 og 6 pct. har enten hørt om dårlige erfaringer eller har egne dårlige erfaringer med de offentlige tilbud.

En af de mere kritiske kommentarer:

"Der er ingen brugbar hjælp at hente i de offentlige systemer. Alle er meget imødekommende og vil gerne, men det drukner i bureaukrati"

- Teknologiværksætter

En anden konstaterer kort:

"Det er for meget kaffesnak og for lidt action"

- Teknologiværksætter

Metode

Undersøgelsen består af to dele. Der er dels gennemført interviews med otte iværksættere og dels foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt selvstændige i IDA med fokus på et særligt potentiale for vækst.

Undersøgelsen er foretaget i perioden 2. maj 2016 – 18. maj 2016. 438 personer har deltaget i undersøgelsen af de i alt 2.298 inviterede. Af de 438 respondenter levede 94 respondenter op til kravene om, at have mindst én ansat ud over respondenteren, at virksomheden var startet inden for de seneste syv år, og at virksomheden *ikke* var inden for brancherne 'Rådgivende ingeniørvirksomhed' eller 'Ledelse, konsulentarbejde eller undervisning'.